NOAHS ARK

FARCE I EN AKT

AF HULDA GARBORG

KRISTIANIA JOHN FREDRIKSONS FORLAG 1899

KRISTIANIA AKTIESELSKABET KRISTIANIA BOGTRYKKERI

Forord til den elektroniske udgave

Denne farce av **Hulda Garborg** (1862-1934) er digitalisert i maj 2009 av Nasjonalbiblioteket i Oslo og tilpasset for Projekt Runeberg i august 2013 av Ralph E.

PERSONERNE:

Enkefru Baumblatt, tysk Betty Gran, norsk Miss Prunk I ,ske Miss Hipkins I Gustav Arberg, svensk Per Larsen, norsk Herr Sørensen, dansk Ulleberg, norsk digter En Pige En Dame

Scene: Bettys værelse i Frau Noahs pensionat, Leipzig.

oversætterinde.

musikstuderende. (BETTYS værelse. Midt på bagvæggens dør til korridoren. 1 venstre hjørne piano, i høire hjørne sovesofa med bord foran. Toiletbord, klædeskab med speil i døren, kommode. På væggen billeder, vifter, sløifer o. 1. 1 forgrunden tilvenstre chatselongue med lidet bord foran. Magelige stole. Grøn måneskinslampe. 1 forgrunden tilhøire dør til fru BAUMBLATTS værelse.

lste scene.

Betty, Per. Betty

(vakker blondine på omkring 20 år, ligger på chaiselonguen med hænderne under hodet.)

Per,

(ung, pen, lidt naiv, sidder i en lav stol foran hende og klunker pä en guitar).

Betty

(kaster sig om på siden).

Huf, hvor jeg kjeder mig!

Per.

End jeg da. Men det er din skyld. Betty.

Sludder, det er altid kjedeligt sidst i måneden — det husker du da vei. .8

Per

(mut).

A, sidst i måneden er det bestandig, det, så . . . Men når du skal være sån, så . . .

Betty.

Hvordan sån ?

Per.

Du tar alting så letsindigt.

Betty.

Jeg ? Nei, det er ikke dårligt! End du da, høistærede ?

Per.

A, du ved godt . . .

Betty

(afbrydende).

Ja, det ved jeg . . . (reiser sig på albuen). Hør, Per, lad os nu ikke snakke mere om det. Du vilde jo synge for mig, sa du.

Per.

Nei, nu har jeg ikke lyst længer. Betty.

Huf, så prippen, som du er.9

Per.

Jeg var så glad, da jeg kom herind idag. Det var pludselig gåt op for mig, dette her, fuldt færdigt med en gang. Men nu tror jeg ikke på det længer.

Betty.

Hvadfornoget dette-her ?

Per.

Ja, disse versene altså, og tonen og altsammen (klunker lidt på melodien).

Betty.

Vær nu ikke dum da, Per. Syng det for mig! — Det høres pent ud, det der.

Per.

Ja, det er noget, som er bra. Dette her t. eks. (klunker og nynner) la—la-la—la-la- -

Betty.

Svært vakkert. Men ordene ?

Per

(synger med følelse og selvbehag).

Mig lokked den deilige vilde fugl,

som kvidred fra gren og tue.

Den lokked mig ud af det mørke skjul,

og tændte min kjærligheds lue.I o Betty.

Bravo!

Per

(mens han klunker akkompagnementet).

Det heder «drøm».

Betty.

Naturligvis.

Per.

Hvad?

Betty.

Nei, ingenting. Videre! det er udmærket. Per

(fortsætter). t

Mig lokked dens deilige, vilde lyst og jubel ved nat og dag. Jeg tog den ind til mit varme bryst og kjendte dens hjerteslag. Mig lokked angsten i øiets dyb, mig lokked dens toner klare. Aldrig kunde jeg usle kryb få skjønnere fangst i min snare.

Betty.

Men Per, du er jo digter også. Det vidste jeg ikke om.11

Per

(klunker sagle akkompagnementet og ser drømmende hen for sig).

Ved det neppe selv. Var længe i tvil, om det var musiken eller digtningen.

Betty

(reiser sig i siddende stilling og bøier sig frem mod ham).

Men tænk, om det nu er galt, at du har har valgt musiken ?

Per.

Har sletikke valgt. Vil ikke lægge nogetsomhelst pres på mit talent. Forholder mig foreløbig afventende. At studere en smule musik kan jo i hvert fald ikke skade. Vil forresten studere mindst muligt. Et talent må behandles varsomt. Jeg går ligesom ved siden af, skjønner du, og lurer på, i hvilken retning det behager at

udvikle sig. (Sætter guitaren ved siden afsig på gulvet). Forresten, hvad betyr det altsammen for mig, når ikke ... (udbrud): Det er jo dig, det kommer an på altsammen, Betty! (rækker hænderne bønligt imod hende). At du aldrig kan forstå mig, Betty! (kaster

Jig pludselig på knæ).

Betty.

Ja, dette er da ikke vanskeligt at forstå! (op) Reis dig, gutten min, husk : dit eneste par bukser!I 2

Per

(hurtig op, stamper i gulvet).

Fy, Betty!

Betty

(hen til ham og lægger sine hænder på hans skulder).

Du er en forfærdelig hyggelig gut, Per, og jeg elsker dig uhyre, — men ikke sån - - å, kjære dig, husk på det nu da!

Per

(fra hende med et ryk).

Uf!

Betty.

Ja, ved du, hvor mange gange du nu har friet til mig? niogniti.

Per

(stamper igjen).

Du . . . jeg ved nok, hvem ... jeg skal nok . . . (forsig). En gang skal jeg vei faa ham ordentlig afklædt.

Betty.

Så, vær nu ikke sint da! Og tak for versene du! (Koket). Jeg liker gruelig godt, at du gjør vers til mig, ser du, det er ikke sån . . .

Per.

Du tar feil, min nådige. De var aldeles ikke til dig. Langtifra. Meget langt ifra. (Kiæm-13

per med gråten). De var skrevet til en ganske anden, kan jeg si dig, til en . . . meget, ganske anden!

(Knytter næverne og styrter ud).

2den scene.

BETTY, senere FRU BAUMBLATT.

Betty

(alene).

Se så ! (Ryster på hodet og ler). Sætter sig til pianoet og begynder at øve). En Og tO Og . . . en Og tO Og . . . (falder i tanker, begynder så igjen). En Og tO Og . . . en Og tO Og (gjæsper og strækker sig. Det banker på døren tilvenstre).

Betty

(grætten).

Ja da .... En og to og ... . Fru Baumblatt

(mørk, middelaldrende dame i peignoir og håret løst om skuldrene ; taler gebrokkent).

Min krøltang, frøken Betty! hvor har De krøltang, som De har lånet hos maj ?

Betty

(gjør en bøining med hodet mod toiletbordet).

Der. A ta den selv da, fru Baumblatt, er De sød ... en og to og .... å gud, disse fingrene! 13

per med gråten). De var skrevet til en ganske anden, kan jeg si dig, til en . . . meget, ganske anden!

(Knytter næverne og styrter ud).

2den scene.

BETTY, senere FRU BAUMBLATT.

Betty

(alene).

Se så ! (Ryster på hodet og ler). Sætter sig til pianoet og begynder at øve). En Og tO Og . . . en Og tO Og . . . (falder i tanker, begynder så igjen). En Og tO Og . . . en Og tO Og (gjæsper og strækker sig. Det banker på døren tilvenstre).

Betty

(grætten).

Ja da .... En og to og ... . Fru Baumblatt

(mørk, middelaldrende dame i peignoir og håret løst om skuldrene ; taler gebrokkent).

Min krøltang, frøken Betty! hvor har De krøltang, som De har lånet hos maj ?

Betty

(gjør en bøining med hodet mod toiletbordet).

Der. A ta den selv da, fru Baumblatt, er De sød ... en og to og .... å gud, disse fingrene!'4

Fru Baumblatt

(helt ind).

Men kjære frk. Betty, det er da også for galt! alt låner de oskikkelige piger af maj ond bringer maj aldrig ikke tilbage! (Leder pi toiletbordet). Naj wirchlich, her er ingen krøltang! (Hen til betty og tar hende om hodet bagfra). Hør nu, lille oskikkelige pige, hvor har hun gjort af min krøltang ?

Betty.

A kjære tante Baumchen, vær ikke sint da! . . . Isch, den miss Hipkins, hun har naturligvis

tat den. (Snur sig fort omkring og kaster sig ind til fru baumblatt, som tar kiærhgt omkring hende). A Baumchen, jeg

øver og øver, så jeg blir gal! er det ikke småligt, at det endelig skal ind i fingrene da? En skulde ikke tro, vi var fribårne mennesker. (Presser hænderne mod brystet). Herinde har jeg sånne masser, sånne fosser af musik, men disse stive, stygge, slemme fingrene . . . (Bøier hver enkelt finger opad). de . . . vil . . . ikke . . . være med.

Fru Baumblatt

(stryger hende om håret).

Ach Kind, vi er alle jordbundne! (Sværmerisk). Om kunsten havde ikke lænker! Om vor ånd kunde svæve frit og udfolde saj i al sin skjønhed . . . oden band . . . (hurtig). Naj doch, da var ingen kamp, ond kamp maa være!'5

Betty.

Isch nei, det er ikke kjækt ! vi er jo slaver jo! Nei, jeg må til igjen jeg! (Mut). Isch! vilde næsten heller ikke ha noe talent, jeg! (0«0- En og to og . . . (indsmigrende). A deilige Baumchen, hent krøltangen selv da, vil De ? hos miss Hip-kins ? Jeg må øve jeg, stakkars mig!

Fru Baumblatt.

Gewiss! når De er flittig, det kan jaj like. (Truer med fingren). Men ikke al den bummelaj! ikke broge sine penge til gale streger og forsømme timer på konservatoriet!

Betty

(tæller og spiller af al kraft for at overdøve hende).

Fru Baumblatt.

Ach disse norske, de ligner saj alle! No har hon ikke øvet på mange oger, ond no øver hon

Saj død ! (Ud mod baggrunden. I døren møder hun ARBERG, stiv, korrekt levemand på ca. 28, friskt toilette, men slåp og forranglet).

3die scene.

(De forrige, ARBERG).

Arberg

(idet han gär forbi FRU BAUMBLATT).

Gnädige frau ! (Bukker dybt). '5

Betty.

Isch nei, det er ikke kjækt ! vi er jo slaver jo! Nei, jeg må til igjen jeg! (Mut). Isch! vilde næsten heller ikke ha noe talent, jeg! (0«0- En og to og . . . (indsmigrende). A deilige Baumchen, hent krøltangen selv da, vil De ? hos miss Hip-kins ? Jeg må øve jeg, stakkars mig!

Fru Baumblatt.

Gewiss! når De er flittig, det kan jaj like. (Truer med fingren). Men ikke al den bummelaj! ikke broge sine penge til gale streger og forsømme timer på konservatoriet!

Betty

(tæller og spiller af al kraft for at overdøve hende).

Fru Baumblatt.

Ach disse norske, de ligner saj alle! No har hon ikke øvet på mange oger, ond no øver hon

Saj død ! (Ud mod baggrunden. I døren møder hun ARBERG, stiv, korrekt levemand på ca. 28, friskt toilette, men slåp og forranglet).

3die scene.

(De forrige, ARBERG).

Arberg

(idet han gär forbi FRU BAUMBLATT).

Gnädige frau ! (Bukker dybt).I 2

F"ru Baumblatt

(gir et lidet skrig).

Ah, herr Arberg! (Samler peignoiren om sig og rømmer ud, ARBERG lukker smilende døren).

4de scene.

Arberg, Betty.

Arberg

(går hurtig hen og bøier BETTY bagover og kysser hende).

Älskte! har har du mig! (Kys.) Hur mår du!

Betty

(springer op og kaster sig om hans hals).

Endelig! hvor, hvor, hvor har du været, du stygge mand ? fortæl! er der hændt noget ? Du slemme, slemme mand, som lar mig gå her og dø af kjedsomhed og længsel ... og angst . . . jeg kunde ikke begribe . . .

Arberg.

Söta du, fråga inte! jag förtärats af längtan; men det kom öfver mig som et åskväder. Jag maste arbeta, komponera, skrifva ner någonting, som bildat sig i mitt hufvud, i mitt hjärta. Men här var ingen frid, jag måste bort!

Betty

(bebreidende).

Men til mig . . . I 2

F"ru Baumblatt

(gir et lidet skrig).

Ah, herr Arberg! (Samler peignoiren om sig og rømmer ud, ARBERG lukker smilende døren).

4de scene.

Arberg, Betty.

Arberg

(går hurtig hen og bøier BETTY bagover og kysser hende).

Älskte! har har du mig! (Kys.) Hur mår du!

Betty

(springer op og kaster sig om hans hals).

Endelig! hvor, hvor, hvor har du været, du stygge mand ? fortæl! er der hændt noget ? Du slemme, slemme mand, som lar mig gå her og dø af kjedsomhed og længsel ... og angst . . . jeg kunde ikke begribe . . .

Arberg.

Söta du, fråga inte! jag förtärats af längtan; men det kom öfver mig som et åskväder. Jag maste arbeta, komponera, skrifva ner någonting, som bildat sig i mitt hufvud, i mitt hjärta. Men här var ingen frid, jag måste bort!

Betty

(bebreidende).

Men til mig . . .17

Arberg.

Nei, nei, det var just saken, min dufva! du skulde kunnat hålla mig kvar endå. Och där-för . . .

Betty

(glad)

Du store, deilige mand! (Omfavneise).

Arberg.

Ah, jag sager dig, jag förtärats af längtan; men just denna längtan, just denna förtärande längtan behöfvade jag! Och vet du, nu har jag gjort någonting stort, därom er jag öfvertygadt; någonting, som skal bana väg for mig . . . för oss båda.

Betty.

A fortæl, fortæl! hvad har du gjort? Hvor, hvor har du været ?

Arberg.

1 tre dagar har jag legat ude i landsorten i en ensam vrå, der jag Iefvat på . . . Snälla du, låt mig springa öfver alt det där . . . Jag har et manuskript i min ficka, som er skrifvit med blod! med mit hjärtblod har jag skrifvit det, och då vet jag visst, det får lov att duga . . .

i — Hulda Garborg: Noahs Ark.Betty.

Og der, i den ensomme vråen, der hadde du ingenting . . . (klapper ham ømt) ingenting, uden et piano ?

Arberg. Ingenting, utan ett pianino.

Betty.

Men du holdt tappert ud, til dit arbeide var færdigt ?

Arberg.

Jag höll tappert ut, tilis mitt arbete var fär-

digt. (Slår sig på brystlommen).

Betty.

Og nu ?

Arberg.

Ja nu ? (Tar sig sammen). Ja nu . . . skulle jag visst för alla tider bli kvar hos min vantande dufva, om inte . . .

Betty.

Hvad? du vil da vei ikke? . . .

Arberg.

Jo . . . ja, ser du . . . jag måste tilbaka en liten tur ... för att .. .19

Betty

(fornærmet fra ham).

Fy, hvad er det, du siger ?

Arberg.

Ack, kära du, missforstå mig inte; det ar så svårt at forklara ... så pinligt för mig at tala om för dig ...

Betty.

Gustav, du har hemmeligheder for mig!

Argerg

(griber hendes hænder).

Ack, älskte, jag bedyrar ... det er blott för att betala min rakning, (hurtigt) det vil saga, ... det er ett pant ... ja, ett pant, som måste lösas . . . och därför måste jag . . .

Betty.

Et pant? hvor? jeg forstår ikke . . .

Arberg.

Därute . . . därute på landet, forstås. Hade inte en pfennig kvar, och så . . .

Betty.

Men du hadde vei ingen ting at sætte i

pant.20

Arberg.

Nei det var just saken. Kan du inte forstå, hur du pinar mig. Jag ber dig, fråga inte mera ....

Betty

(betuttet).

A huf, så kjedeligt som dette var. Nu trodde jeg, vi skulde feste og ha det hyggeligt. (Op, hurtigt). Hør! (Hölder ham fast ved armen). Er det meget ? hvor meget er det ? du skal få alt, hvad jeg har. Det er jo ikke farligt nu, vi har manuskriptet, (siårham på jakkelommen). Men du skal si mig, hvad det er, du har sat i pant. (Ser ham ind i ørnene). Det er vei aldrig ringen, du har fåt af mig?

Arberg.

Nei, nei för all del. Den ligger då val för-varadt i min chiffoniérelåda. . . . Nei, ser du . . . (fär en idé, lettet). Nei, det er just manuskriptet!

Betty.

Du store gud! men du sa jo, du hadde det i lommen.

Arberg.

Ja . . . nei . . . det vill saga nästan. Ah,

hur fasligt trött jag ar! (Stryger sig over panden). Jag

kan inte mera samla mina tankar. Mitt hufvudI 2

brinner. I 3 natter har jag vakat, og idag ingenting smakat . . . ingenting alls.

Betty.

A, du stakkars, stakkars mand! Og så manuskriptet! det må reddes! Men hør! (Armene om hans hais). Kan du ikke sende pengene i posten ? du må ikke reise fra mig igjen. Nu må vi feste, ser du. Tænk, dit første manuskript!

Arberg

(river sig lempelig løs. Nervøs).

Nei, nei, hur skulle jag våga det ? det kunde gå förloradt. Och det värsta år, at det hastar förbannadt. Tåget ser du . . . (ser på sii ur). Donnerwetter ! du måste ursäkta . . . men det var de dår pengarne, om du vilde . . .

Betty.

Ja ja, kom, se her! Men vær så snar, du kan! Jeg kjeder mig så forfærdelig.

Arberg

(følger, med armen om hendes liv).

Söta du, jag flyger på karlekens vinger! Och snart, mycket snart skal du få dina pängar tilbaka !

Betty.

Isch, tror du, jeg er smålig, du dar jeg bryr mig ikke en døit om penge, faderen har jo i22

massevis! (Roder i skuffen). En . . . ordentlig rangel vil vi ha, når du kommer igjen.

Arberg

(glemmer sig).

Ja, en ordentlig bummel, nog kunde det vara

på tiden. (Med et hykiensk suk). Det är lange sedan

sista gång. Jag skal vara här igjen på ögon-

blicket. Jag springar snart . . . (tar sig humgt igjen)

hvarje ögonblick går et tåg . . . inte skall det stå lange på inte . . .

Betty.

Ja, for du aner ikke, hvor fælt her har været disse dagene . . . Men du store min! (Roder i den anden ende af skuffen). Nei, det var vist her! Per går og dør af . . . gud ved hvad . . . kjærlighed og ingen penge ... og Baumchen er sprækkefærdig af norske mestere . . . Nei! i alverden, her er tomt! fins ikke penger!

Arberg

(som over hendes skulder har fulgt hendes leden med begjærlige blikke).

Det kan då inte vara möjligt, det är ju bara den 17de . . .

Betty

(fremdeles ledende).

Nei 22de vei?23

Arberg. Den 22de? år det möjligt?

Betty.

Ja da. — Ikke en eneste seddel! Her lå de! sån, den ene ovenpå den anden i haug. Jeg har bare tat og tat, jeg!

Arberg

(slipper hende).

For tusan, hvad skall man då göra! (Urahg

op og ned).

Betty.

Lad mig se! (Tæiier pa fingrene). Per har lånt 20 kroner, Sørensen 10, og du . . . ja, det var ikke mange du flk?

Arberg.

Nei, inte var det många jag fik. Betty

(lukker skuffen).

Nei, jeg skjønner det ikke, jeg! Arberg.

Var inte ledsen, kära du. Men nog var det bra tråkigt.24

Betty.

Ledsen, pyt nei, men jeg må ha penger jeg også jo. Jeg har jo thedagen min idag. Også pantet da — manuskriptet!

Arberg.

Ja ja, for all del. Pantet. Manuskriptet. Herre je, nogonting måste man hitta på.

Betty.

Huf, så dumme vi er, vi låner naturligvis af Baumchen.

Arberg.

Nei, nei . . . det går inte mera. Betty.

Hun skal. Slik en masse penger, som hun har. Og ikke har hun noget videre brug for dem heller. Siger hun nei, så spørg bare, om hun er biet spidsborger, du ! (Tænder flot en cigaret).

Arberg.

Jag ? Nei hör, kunde ikke du . . . ? Betty.

Nei da, du ved, hun kan ikke modstå dig. Men få lidt meget med det samme du; for nu vil vi ha lidt festlighed altså, ikke sandt ? (Ser ham koket ind i- ansigtet med den ene arm om hans hals). En kan da ikke

forgå af bare dydighed, når en er 18 år. (Rusker25

i ham). Vei, tomlingen min ? se ikke så bedrøvelig trist ud da. Gruer du dig?

Arberg.

Ack for en lättsinnig liten unge!

Betty.

Fy dig! (Byr ham en cigaret). Se her, styrk dig på en cigaret, og gå så ind og vær rigtig sød gut. Fortæl om det nye arbeidet dit, så får du nok.

Arberg

(mat).

Lilla token ! (Tænder en cigaret).

Betty.

Men ikke for lidet, du! husk ballet i foreningen også! Per går her og lurer og vil, jeg skal gå med ham, men det kan du da vide, jeg vil ikke.

Arberg.

Nei, det skulde jag också mycket undanbedja mig.

Betty

(sænker stemmen).

Hys, der hører jeg hende. (Det banker på døren tilvenstre. Hvisker). Jeg går ud lidt jeg, så kan du snakke med hende her . . . alene. Herein!

Arberg.

Herre je! hvad skall jag hitta på ? 26

5te scene.

Fru Baumblatt.

(De forrige).

Fru Baumblatt

(fantaslisk påklædt, med en aaben bog i hånden).

Kinder, Kinder, naj dette er start! om ond om igjen kan jai læse det. Denne unge dichter, denne Olleberg ... ja wahrhaftig, en ny norsk mester. Hør bare!

Betty.

A sødeste Baumchen, vent, vent med at læse, til jeg kommer igjen da! jeg må ud og bytte noder bare. A, sid her begge, til jeg kommer igjen da! vil dere? jeg må besørge lidt andet

Også. (Tar frem hat og jakke fra kiædesskabet og tar på sig). Jeg

skal nemlig ha alle arkens dyr til the idag. Herr Arberg, De husker naturligvis ikke thedagene mine, De, (med et betydnmgstüidt bhk) udesvævende mand! Ja, adjø sålænge da ! (Nikker og går).

Arberg

(nikker og ser hjælpelast på hende). Adjø, adjø! (Bukker dislrait).

6te scene.

(fru baumblatt, arberg).

Fru Baumblatt

(fordybet i bogen).

Ach, ist das schön! 26

5te scene.

Fru Baumblatt.

(De forrige).

Fru Baumblatt

(fantaslisk påklædt, med en aaben bog i hånden).

Kinder, Kinder, naj dette er start! om ond om igjen kan jai læse det. Denne unge dichter, denne Olleberg ... ja wahrhaftig, en ny norsk mester. Hør bare!

Betty.

A sødeste Baumchen, vent, vent med at læse, til jeg kommer igjen da! jeg må ud og bytte noder bare. A, sid her begge, til jeg kommer igjen da! vil dere? jeg må besørge lidt andet

Også. (Tar frem hat og jakke fra kiædesskabet og tar på sig). Jeg

skal nemlig ha alle arkens dyr til the idag. Herr Arberg, De husker naturligvis ikke thedagene mine, De, (med et betydnmgstüidt bhk) udesvævende mand! Ja, adjø sålænge da ! (Nikker og går).

Arberg

(nikker og ser hjælpelast på hende). Adjø, adjø! (Bukker dislrait).

6te scene.

(fru baumblatt, arberg).

Fru Baumblatt

(fordybet i bogen).

Ach, ist das schön!27 Arberg

(tar sig med kraft sammen og kaster sig pludselig for hendes fadder1.

Ack dyra väninna, fräls mig!

Baumblatt

(skvætter op med et skrig).

Gott! De skræmmer ja livet af maj! Hvad er no igjen påfærde?

Arberg

(griber hendes hand).

Rädda mig också denna gången. Det galler hela min framtid.

Baumblatt

(tar utålmodig sin hånd til sig).

Ach, det har jai hørt so ofte. Reis Dem! Arberg.

Ja, ja, ja, men nu er det allvar, jag bedyrar . . . hör mig, min intelligenta, ädla väninna!

Baumblatt. Så reis Dem doch!

Arberg

(reiser sig).

Till er kan jag anförtro mig. Ni har intelligens nog till at forstå en mand ... en konstnär!28

Baumblatt.

Hvad er det? jai beder Dem . . .

Arberg.

En hederssak. (Knytter hænderne). Jag måste lösa min pant!

Baumblatt.

No igjen en pant, herr Arberg. Naj wirk-lich, no hører alt op . . . no går det for vidt!

Arberg.

Nei nei, hör mig ... nu er det sista gån-gen . . lumpna 200 mark, och jag år räddad . . . for alitid.

Baumblatt

(skjænder).

Nai, det går ikke længer, De er doch ganske omolich, herr Arberg! Har jai ikke hondre gange sagt Dem, det går ikke længer! Tænk doch på Deres konst! (Går op og ned i stort oprør). Nai ikke en pfennig, ikke en pfennig får De! Så ofte har jai no løset Deres panter, ond De panter igjen. Når De vil ikke arbeide ond vil ikke forvandle Dem, men broger Deres penge at bumle bort . . . nai, ikke en øre!29

Arberg

(nu ganske Ukold).

Förlåt, att jag en ögonblick glömde migsjälf!

Baumblatt

(fremdeles skjændende).

Tør jai spørge . . . når man har ikke penge, så går man ikke første balkon i teater . . jai må gå i fjerde rang, . . . ond so spiser man ikke i Kaiserhof . . . ond so farer man ikke første klasse droske . . .

Arberg.

Nog, fullkomligt tillräckligt. Haha, se så där se de ut, de såkallade friburna menniskorna. (Slår sif? for panden). Idiot! nar skall du låra att inte tro på stora ord! åtminstone aldrig på en kvinnas!

Baumblatt.

Når man biot kunde tro på Deres . . .

Arberg.

Det gal en konstnärs lif! det arbete, han skrifvit med sitt hjärtblod . . .

Baumblatt. Ach was ... lif ond hjerteblod ... det har jai hørt så ofte . . .30

Arberg

(råber).

Men nar jag sager er, att det er sannt! det arbete, jag visst vet skall skapa min framtid, . . . det ligger hos juden for lumpna 200 mark! Som galen har jag arbetat natter och dagar därute i landsorten . . .

Baumblatt

(begynder at høre på ham, noget mildere).

Når man bare kunde tro Dem. Men man må ja fortvile over Dem. De slider mig jo hjertet od af livet med Deres histårier. Det gjør maj doch også ondt for Dem. Men so ofte har De no bedraget maj, ond har sagt, De vil arbeide, ond so har De doch aldrig ikke arbeidet.

Arberg

(krænket).

Min fru, jag år en konstnär.

Baumblatt.

Eben. Det siger jai ja også mai self. Han er en kunstner, siger jai mai, ond han kan ikke stilles onder almindelige - lover. Derfor har jai også ikke for længe siden opgivet Dem.

Arberg.

Ock endå ståller Ni mig under så små, så borgerliga lagar .... nei, spara de dyrbara orden,3'

min fru. Gustaf Arberg skall inte bedraga någon mer. Nu . . . är det nog! (Vii styne ud).

Baumblatt

(efter ham, nipper ham i bonjouren og trækker ham fremover igjen).

Warten Sie doch! vent! gjør doch ingen skandale! vi er ja da alle kompromittiert . . . alle Deres venner. Vent doch! når De wirklich har arbeidet, ond . . . mein Gott, jai blir plundret! jai blir en fattigmedlem.

Arberg.

Nei nei, inte på det sättet, inte alls. Ni tror mig inte. Men nog skulde mitt opus betala den der lilla slanten och också de andra små slanterne. Har jag då ingen talang mer?! har jag blifvit dum ? ! tror man då inte mer på Gustaf Arberg? (Siär hænderne sammen). Ah, hur jag er trött

af denna kamp med pygmeerna! Jag är för god till det! . . . Låt mig gå.

Baumblatt.

Nai, nai, hør doch. Jai tror Dem ja, jai vil Dem ja vei. Ond når De wirklich har arbaidet ond wirklich gjort en manuskript, so — ja, so er jai ja glad. Gjør mai doch ikke gal i mit hode!

Arberg.

Nei, nei, låt mig gå. Jag er trött! jag är sjuk af trötthet. Alldrig skall jag finna frid attarbeta för min konst. Lyckan är inte för mig i denna världen. (Tragisk). Men jag är glad ändå, att der fins en vag öppen ! (Gjør en gebærde, som om han affyrer en pistol mod sin pande. Vil gl).

Baumblatt.

Nai herr Arberg. Nai, jai kan ikke se Dem so fortviflet. Ond . . . ond . . . (blir pludselig forlegen). ... De ved doch ikke om . . . når man bare kunde forstå Dem . . . mein Gott, at jai skal ... jai mener (med forlegent koketten). De har ja doch ikke prøvet . . . alle vaie til fred ond . . . ond lykke.

Arberg

(slåp).

Hvad menar Ni, min fru ?

Baumblatt.

Jai mener ... jai mener, De har so ofte

Sagt mai (tar et skridt henimod ham, møder hans uforstående blik og strammer sig hurtig igjen). Jai mener . . . hvo!" Stor var altså Deres gjæld! jai har netop hævet (vender

sig halvt bort, famler ind på brystet og trækker frem en liden blå silkepose).

Arberg

(mod hende).

Skulde det vara möjligt ? dyra väninna, vil Ni verkligen . .Baumblatt

(rækker ham 2 loo-marksedler).

Tror jai på Dem, herr Arberg? Arberg

(pulter sedlerne skjtsdeslßst i vestelommen og kysser høitidelig hendes hand).

A, så skall jag då få lösa min pant. r (Ser pä klokken). Tack, tack väninna! och förlåt, att jag en ögonblick tviflade på ert Stora, gyllna hjerta. Allt var dödt och kallt inom mig . . . nu har jag åter mod. Ja . . . mod till att be-känna, till att saga er allt . . .

Baumblatt

(glad forvirret).

Nai, nai, jai beder Dem, ikke no . . . Arberg.

Ni har förståt mig som ingen annan . . .

Baumblatt. Herr Arberg, jai beder Dem . . .

Arberg

(tar begge hendes hænder).

Min goda, enda verkliga väninna ... låt mig säga er sanningen . . .

; — Hulda Garborg: Noahs Ark.M

Baumblatt

(i yderste forvirring og forlegenhed).

Nai, nai, nai . . .onddoch! ja! ja! jai elsker Også Dem, alt længe, længe ! (Kaster sig om hans hals).

Arberg. Herre min ska . . .

7de scene.

(betty, per, de forrige).

Betty

(åbner døren i det kritiske øieblik). Hm ! (betty følges af per, som, strax han opdager situationen, diskret gir sig

til at studere billederne på væggen. baumblatt og arberg er faret fra hinanden og står nu flaue i hver sit hjørne af forgrunden med ryggen til hinanden og de andre.

Betty

(driver indover gulvet med hænderne i jakkelommen).

Hvad feiler det dere da? (Forpint af latter). Herregud, folk, sæt dere da vei ! (Snur og lægger nodeheftet på pianoet, tar hat og jakke af og hænger i klædeskabet). Huf, jeg

som blev så længe, nu blir der ikke mere øving

idag heller. (Går fremover mod dem igjen, spruter i latter). For non barn! (Puffer arberg i siden). Nå mosjø, åssen er det med dig? (Hvisker). Du tog det forresten nokså grundigt, du.

Arberg

(peger på sin lomme).

All right! M

Baumblatt

(i yderste forvirring og forlegenhed).

Nai, nai, nai . . .onddoch! ja! ja! jai elsker Også Dem, alt længe, længe ! (Kaster sig om hans hals).

Arberg. Herre min ska . . .

7de scene.

(betty, per, de forrige).

Betty

(åbner døren i det kritiske øieblik). Hm ! (betty følges af per, som, strax han opdager situationen, diskret gir sig
til at studere billederne på væggen. baumblatt og arberg er faret fra hinanden og står nu flaue i hver sit hjørne af forgrunden med ryggen til hinanden og de andre.

Betty

(driver indover gulvet med hænderne i jakkelommen).

Hvad feiler det dere da? (Forpint af latter). Herregud, folk, sæt dere da vei ! (Snur og lægger nodeheftet på pianoet, tar hat og jakke af og hænger i klædeskabet). Huf, jeg

som blev så længe, nu blir der ikke mere øving

idag heller. (Går fremover mod dem igjen, spruter i latter). For non barn! (Puffer arberg i siden). Nå mosjø, åssen er det med dig? (Hvisker). Du tog det forresten nokså grundigt, du.

Arberg

(peger på sin lomme).

All right!35 Betty

(nikker).

Hm hm! ja så får det være dig tilgit alligevel da. (Hen til BAUMBLATT, tar hende ora livet, kniber munden sammen med pege- og tommelfinger). Har ingen Verdens ting

set. Vei Per ?

Per.

Hva ? hvafornoe ?

Betty.

Nå, der kan dere se. (Flot). Hm! vi er da ikke født idag nogen af os.

Baumblatt

ä (kommer sig).

Tak, frk. Betty! Kom, lad mig tale med Dem, lad mig forklare Dem . . . (De går ind på baum-

BLATTS værelse, BAUMBLATT med dvælende forelsket blik på ARBERG, BETTY med et skuieragtigt nik).

8de scene.

(ARBERG, PER).

Arberg

(falder tungt ned i en stol, PER ligeså pi chaiselonguen, kort pause, hvori de betragter hinanden med meget alvor).

Per.

Stakkars dig! 35 Betty

(nikker).

Hm hm! ja så får det være dig tilgit alligevel da. (Hen til BAUMBLATT, tar hende ora livet, kniber munden sammen med pege- og tommelfinger). Har ingen Verdens ting

set. Vei Per ?

Per.

Hva ? hvafornoe ?

Betty.

Nå, der kan dere se. (Flot). Hm! vi er da ikke født idag nogen af os.

Baumblatt

ä (kommer sig).

Tak, frk. Betty! Kom, lad mig tale med Dem, lad mig forklare Dem . . . (De går ind på baum-

BLATTS værelse, BAUMBLATT med dvælende forelsket blik på ARBERG, BETTY med et skuieragtigt nik).

8de scene.

(ARBERG, PER).

Arberg

(falder tungt ned i en stol, PER ligeså pi chaiselonguen, kort pause, hvori de betragter hinanden med meget alvor).

Per.

Stakkars dig!

Arberg. Puh! det var ändå det värsta.

Per.

Hur mår herr baronen egentligen ? hvad? Arberg.

Pfui!

Per

(strækker sig pi chaiselonguen).

Hør, hvor har du egentlig opholdt dig i den sidste tid ?

Arberg.

Hvar jag har uppehållit mig ? Ja säg det. Pfui, fasligt trött år jag åtminstone.

Per.

Ballade hva? (Vigtig). Jeg skal si dig noget, høistærede, du bumler for meget. Punktum.

Arberg

(aldeles mat).

Hvafalls? (Ser på klokken, mumler mellem tænderne).

Donnerwetter, mitt sköna pant. Ah ! (Gjæsper). Hvafalls? (Springer op). Jag måste i Våg. (Sætter sig strax

igjen)- Det var då en faslig tröthet.37

Per.

Du skulde gjøre som jeg. Jeg er under forvandlingens lov, jeg.

Arberg.

Inte pänger altså.

Per

(forbløffet).

Penger ? Ikke noget videre, nei, men det interesserer mig ikke. For nu skal det være slut, skjønner du. Streg over hele den forrige sula-miten. Der er kommet alvor over mig.

Arberg.

Hur mycket ämner du låna? men skynda dig ! jag måste gå tyvärr 1 (Strækker sig bagover i stolen).

Nog skulle jag ha mere lust at bli hemma.

Per

(reiser sig).

Skulde du ha . . . ? å langtifra. Nei, høist-ærede, jeg vil ingenting låne. Vil jeg ha penger, kan jeg ta mine 50 mark hos Baumchen . . . nei, der er foregåt noget med mig ... det er forresten længe siden jeg ligesom kjendte, at det ligesom begyndte at komme . . .

Arberg.

Ingen dumheter, min gosse. De 30 markena, hon har gömt för dig, för at du inte skall svältai julhqen, dem får du inte, om jag känner tant

Baumcen rätt. (Ser indtrængende på ham). Roder op loo-mark-sedierne). Men det er det samma ... jag lånar dig såmycket du vill . . . (vifter med pengesedlerne) . . . om di ville göra mig en liten tjenst.

Per

(napper sedlerne).

Jvad ? hvad for noget ? selvfølgelig, selv-følgeli, så mange tjenester, du vil. Du hædersmand, 200 mark! selvfølgelig, den ene tjeneste er den aden værd. Jeg iler! heraus med det.

(Bryder pludselig ud i skoggerlatter).

Arberg

(skvætter).

ar du blifvit galen?

Per

(hen og tar ham om skuldrene).

lu! vi skulde vei aldrig snart få se dig med Frau3emahlin og slobrok og tøfler og fuldt ægte-skabegt udstyr, hvad gamlen ?

Arberg.

^lei . . . tyvärr . . . inte kan jag bli hennes förlösre inte. Kunde annars inte vara dumt, men . .39

Per

(nu alvorlig).

Men, aber, but . . . herren har andre planer? Arberg.

Med förlof, ja.

Per.

Tør man spørge . . . ?

Arberg. Nei, man tørs inte.

Per

(gar op og ned).

Kan tænke det, hm. Forresten, siden vi er inde på det kapitel, du skulde ikke være så sikker på, at alle guldfugle går lige let på limpinden. Kunde hænde, du forregnet dig. Skulde du ikke

kunde greie dig med f. eks. tO ? (Fixerer l,am skarpt).

Fru Sara Baumblatt og miss Annie Prunk? hva? skulle ikke de to veie tilstrækkelig ?

Arberg.

Hvad mener ni, mosjö? Eller skulle hr. Larsen vara naiv ? (Op, ivrig, forandret). Men jag ber dig . . . tiden er rysligt knapp. Om du altså ville gå . . .

Per.

Ja bevars. Forklar dig.40

Arberg.

Ja du vet . . . (går omkring med nonchalant udtryk og hænderne i lommerne) ... det er altså henne hos Kniffel-meyer ... i vinstugan, chambre particuliére links . . . der sitter en liten dam . . . från Berlin. . . du forstår ? Ja, du betalar altså biot rakningen, du forstår, jag er trött, och ... så, gamla gosse . . . kom tilbaka så snart som möjligt. Här kom-mar at vanka litet champagne i kväll . . .

Per

(lysner, eftersom ARBERG snakker).

Aha! død og pine! . . Jo, mosjø, det skal jeg nok besørge . . . (bag ham, med truende næve) din store noksagt! (Knipser i fingrene, for sig). Nu har vi dig!

Arberg.

Hvafalls ?

Per.

Nei ingenting. Joda. Det skal jeg nok besørge. Og jeg skal komme tidsnok til champagnen også, husk på det! (Hurtig ud).

Arberg

(synker dybt ned i en stol, lettet).

Ah ! (Det banker pä BAUMBLATTS dør, forskrækket op). Så for tusan 1 takkar så mycket. (Lister sig hurtig ud). 9de scene.

FRU BAUMBLATT, senere ULLEBERG.

Baumblatt

med et visitkort i hånden, halvt ind og ser sig om, råber tilbage).

Jawohl Kathe! lass ihn herein, bei Fräulein

Grail! (helt ind, hurtig hen til speilet, ordner sit hår og sine sløifer. Det banker). Herein !

Ulleberg

(rødmosset, fyldig, temmelig «ligefrem», ca. 25).

Goddag!

Baumblatt

(imod ham, rækker handen, overmåde blid).

Ah, goddag ond velkommen, herr Olleberg! (Han gir hende et kraftigt håndtryk). Det glæder mai meget at lære Dem endelig personlig at kjende. Deres bøger har ja gifvet mai so meget nydelse . . . værsgod, vil De ikke tage plads, herr Olleberg?

(Viser med en håndbevægelse mod chaiselonguen, ulleberg sætter sig, baumblatt lige overfor ham. Kort pause).

Baumblatt. Er De netop kommet til Leipzig, herr Olleberg ?

Ulleberg.

Ja.42

Baumblatt.

Måske allerede idag ?

Ulleberg.

Nei, igår.

Baumblatt.

So. Ja, jai vidste ja, at De vilde komme ond har allerede længe ventet på Dem, for at jai kunde takke Dem for Deres sidste bog. Den er jo wirklich storartet ... so dyb ond mystisch . . . no, jai siger Dem; dailich er den 1 (Elskværdig smilende). Hvad er det doch for en merkelig land, dette lille Norge? (Leende). 1 er ja alle dichter . . . ond was für welche!

Ulleberg

(kremter og flytter urolig på sig).

Aa ! (Kort, forlegen pause).

Baumblatt.

Og no kommer De lige hjemmefra, herr Olleberg?

Ulleberg.

Nei, jeg kommer fra Kjøbenhavn.

Baumblatt

(trækker stolen nærmere hen til ham).

Nai, wirklich, nai det var morsomt! jai ken-ner jo Københafn od ond ind, jai har været der43

i 6 måneder for at lære norsk, dengang jai beginte at øfersætte norske værker. Ach ja, det er doch noget andet end de engelske misseromaner, som jai har før øfersæt. Ach, hvad for en nydelse det var at kunne læse Deres store mester i originalsproget ! (Med en koket hovedbøining mod ULLEBERG). Ja . . .

ochså de . . . yngre mestere. Derfor bor jai altid onder skandinafer for at øfe mai. Jai taler aldrig ikke mere tysk herhjemme. Ach ja . . . Køben-hafn var en dailich by!

Ulleberg.

Det kan jeg ikke være enig med Dem i. Kjøbenhavn er en filleby.

Baumblatt.

Ach, herr Olleberg, De behager at spøge . . .

Ulleberg.

Nei! Jeg var der i 2 måneder for at lære tysk jeg, men . . .

Baumblatt

(forbløffet).

Hvadbehager ?

Ulleberg.

Tog s'gu timer i det fillesproget. Det var tildels derfor, tildels derfor, at pengene gik så svin-44

agtig fort. (BAUMBLATT forsøger et forstående smil). Men så reddet jeg mig altså herned, hvor jeg altså vidste . . . ja, med andre ord, så er jeg egentlig kommet for at hæve honoraret for «Rådne frugter», om det var beleiligt.

Baumblatt

(stødt, men fremdeles i den samme høflige tone).

Men herr Olleberg, det må ja være en misforståelse. Jai har vistnok øfersæt Deres bog, . . . men en forlægger har jai endnu ikke findet.

Ulleberg.

Det var pokker! det er snart 2 år siden nu, og den gang slogs dere om den stakkars boka.

Baumblatt.

Herr Olleberg!

Ulleberg.

Jeg hadde mindst ti tilbud.

Baumblatt

(nu ganske rød og oprørt).

Nun ja, mein Gott, hvem har skyld ? nai, herr Olleberg, jai siger Dem, De kjender ikke forholdene i Dyskland. Ved De, (yderst ivrig) forlæggere er alle spiesbürger, har ikke tanke af konstsinn, nai hvor vil De hen ! Geschäft og ingen-45

ting andet. Hvad, som går i familieblader og «moralische Romaner für høhere Töchter», det kan man anbringe tosentvis, men wirklich konst kan de ikke broge. Og, når det så dertil er et

nyt nafn . . . (LILLEBERG gjør en utålmodig bevægelse) . . ,

ja undskyld, men Deres nafn er ja endnu i Tyskland okjendt.

Ulleberg

(reiser sig i vrede).

Ja, man blir da for fan ikke kjendt af at ha sine manuskripter liggende i Deres kommodeskuffer.

Baumblatt. De tar feil, herr Olleberg; Deres manuskript ligger allerede siden 2 år hos ... lad mai sige 20 forskjellige redaktioner ond forlæggere, og jai kan sige Dem, jai har havt en smuk liden udgift biot i porto.

Ulleberg.

Idioter!

Baumblatt

(fint ubarmhjertigt).

Nu, jai har sagt Dem, forlægger er ikke ånders. De høflige siger: «Verehrte, gnädige Frau, det gjør os meget ondt, at vi ikke kan broge et46

så talentfuldt arbeide, men poblikum vil ikke ha talentfulde arbeider.» De mindre høflige siger: «Geehrte Frau, med al respekt for Deres smag, må vi dog sige, hvad De har sendt os af en vis herr Olleberg, det er doch for grønt, (ulleberg

knytler næven og ser truende ud). Nuil ja, jai siger Dem

ja . . . ond endnu alle de andre, ond det er de meste, de svarer sletikke.

Ulleberg. Fordømte tykhoder, disse tyskere!

Baumblatt

(op, dybt krænket).

Herr Olleberg!

Ulleberg

(reiser sig ligeledes).

Må jeg be om at få mit manuskript tilbage. En skal ikke kaste perler for svin, siger vi i Norge.

Baumblatt

(går frem og tilbage).

Nai, Deres manuskript kan jai ikke gi Dem, det ligger siden 2 måneder hos en redaktør i Wien.

Ulleberg. Så får De skrive efter det.

Baumblatt. Jai har vei skrifet 1 o brefe.47

Ulleberg.

Så får De telegrafere.

Baumblatt

(taber tålmodigheden).

Nai, nu hører alt op ! det får De self gjøre, herr Olleberg, jai har betalet nok for Deres manuskript. Och jai vil sige Dem ... om De havde ikke været nordmand, og jai havde ikke vidst, at alle nordmænd har sådan en onderlig vesen ond er doch ikke onde mennesker, so havde jai . . . ja so havde jai viset Dem døren for længe siden, thi De er meget ohøflig, (pä gråden) herr Olleberg !

(Ind på sit værelse).

Ulleberg

(ser forbauset efter hende).

He!

10de scene.

Ulleberg, Pigen.

(Det banker).

Ulleberg.

Kom ind! . . . herein!

•Pigen

(stikker hodet ind, i stor hast).

Herr Arberg, herr Arberg! (Ser sig om i værelset). Eine Rechnung wieder! mein Gott, er ist wieder fort! (Ud). 47

Ulleberg.

Så får De telegrafere.

Baumblatt

(taber tålmodigheden).

Nai, nu hører alt op ! det får De self gjøre, herr Olleberg, jai har betalet nok for Deres manuskript. Och jai vil sige Dem ... om De havde ikke været nordmand, og jai havde ikke vidst, at alle nordmænd har sådan en onderlig vesen ond er doch ikke onde mennesker, so havde jai . . . ja so havde jai viset Dem døren for længe siden, thi De er meget ohøflig, (pä gråden) herr Olleberg !

(Ind på sit værelse).

Ulleberg

(ser forbauset efter hende).

He!

10de scene.

Ulleberg, Pigen.

(Det banker).

Ulleberg.

Kom ind! . . . herein!

•Pigen

(stikker hodet ind, i stor hast).

Herr Arberg, herr Arberg! (Ser sig om i værelset). Eine Rechnung wieder! mein Gott, er ist wieder fort! (Ud).4«

Ulleberg.

Hvad fan feiler det hende. En regning til Arberg ... det lader til at være en, som er forduftet, det. i Pludselig efter hende). Hei De! pst! er der et værelse ledigt her, De! Zimmer for fan! (Ud).

11te scene.

Betty, Baumblatt.

(Scenen står tom et par sekunder, så kommer BETTY ind med to kulørte papirlygter, som^hun hænger op og tænder. Derpå lægger hun nogle vedstykker på kaminen, så ilden blusser op, gar så hen og banker på BAUMBLATTS dør).

Betty.

Er De hjemme, fru Baumblatt ?

Baumblatt

(indenfor).

Ja, frk. Betty. (Kommer, ser sig forsigtig om, før hun gär helt ind). Er han gået ?

Betty.

Hvem han?

Baumblatt.

Herr Olleberg, dichteren Olleberg fra Norge.

Betty.

A han nå. Ja jeg traf ham netop ude i salonen. 4«

Ulleberg.

Hvad fan feiler det hende. En regning til Arberg ... det lader til at være en, som er forduftet, det. i Pludselig efter hende). Hei De! pst! er der et værelse ledigt her, De! Zimmer for fan! (Ud).

11te scene.

Betty, Baumblatt.

(Scenen står tom et par sekunder, så kommer BETTY ind med to kulørte papirlygter, som^hun hænger op og tænder. Derpå lægger hun nogle vedstykker på kaminen, så ilden blusser op, gar så hen og banker på BAUMBLATTS dør).

Betty.

Er De hjemme, fru Baumblatt ?

Baumblatt

(indenfor).

Ja, frk. Betty. (Kommer, ser sig forsigtig om, før hun gär helt ind). Er han gået ?

Betty.

Hvem han?

Baumblatt.

Herr Olleberg, dichteren Olleberg fra Norge.

Betty.

A han nå. Ja jeg traf ham netop ude i salonen.49

Baumblatt.

De ondskylder nok, at jai tog imod ham her. Hos mai er so oordentlich ond i salonen so oroligt.

Betty.

Ja, det undskylder jeg sagtens. (Ler). Dere bor jo her allesammen. Hvor skulde dere ellers bo ? dette er jo det eneste beboelige rum i hele arken. Gudskelov. Papa er snil lel han.

Baumblatt

(sæller sig træl).

Også jai kunde ja leie stårt værelse, når jai ikke altid må låne mine penge bort.

Betty.

Men gud, så dårlig, som De ser ud da, stakkar. De er da vei ikke syg? Og jeg, som hadde tænkt at be Dem hjælpe mig lidt.

Baumblatt.

Nei, nei, jai er ikke syg, men jai er so . . . so aufgeregt ... so oprøret endnu . . han har sån en onderlig vesen.

Betty.

H vem ?

4 — Hulda Garborg: Noahs Ark.50

Baumblatt.

Ach herr Olleberg.

Betty.

A han nå, han kommer her forresten. (Det banker energisk). Der har vi dem. Herein!

12te scene.

Betty, Baumblatt, Miss Hipkins, Miss Prunk og Herr Sørensen.

miss hipkins, og miss prunk, damer på mellem 25-30, kortklippet hår, lavhæledesko, bluser og drapfarvede skjørter. sørensen dyb dekadent i sjøgrøn dress og laksko. Der hilses «godaften, wie geht's, how do you do» o. s. v.

Miss hlpkins

(ivrig snakkende).

Som jeg sige . . . skosåler! det gjør mig nothing forskjel, om det er hvid sauce eller brun sauce, det som ligger deri er skosåler. Indeed ! man sulter ihjel! not a pay, not a beef . . . surkål and skosåler. Das grosse Hungerland !

Miss Prunk.

Yes, surkål and skosåler.

Betty.

Sæt dere nu lidt godt og hyggeligt da, folk! se her, la os gjøre os det bekvemt. (Bringer fodskamler og rygpuder. sørensen sætter sig i en lav stol i skjæret af den grønne 50

Baumblatt.

Ach herr Olleberg.

Betty.

A han nå, han kommer her forresten. (Det banker energisk). Der har vi dem. Herein!

12te scene.

Betty, Baumblatt, Miss Hipkins, Miss Prunk og Herr Sørensen.

miss hipkins, og miss prunk, damer på mellem 25-30, kortklippet hår, lavhæledesko, bluser og drapfarvede skjørter. sørensen dyb dekadent i sjøgrøn dress og laksko. Der hilses «godaften, wie geht's, how do you do» o. s. v.

Miss hlpkins

(ivrig snakkende).

Som jeg sige . . . skosåler! det gjør mig nothing forskjel, om det er hvid sauce eller brun sauce, det som ligger deri er skosåler. Indeed ! man sulter ihjel! not a pay, not a beef . . . surkål and skosåler. Das grosse Hungerland !

Miss Prunk.

Yes, surkål and skosåler.

Betty.

Sæt dere nu lidt godt og hyggeligt da, folk! se her, la os gjøre os det bekvemt. (Bringer fodskamler og rygpuder. sørensen sætter sig i en lav stol i skjæret af den grønne5 i

lampe. MISS PRUNK på chaiselonguen, Miss HIPKINS hiver sig op på

karmen). Jeg hører miss Hipkins skjælder idag også. Miss Prunk.

(taler anstrengt korrekt).

Ja, hun er rasende. Men jeg siger, hun må ikke ride så meget, så blir man hungrig, jeg læser og spiller og bliver aldrig mere sulten.

Baumblatt. Ja, miss Prunk er vei lige flittig.

Miss Prunk.

8 timer.

Betty. Gud, øver De i 8 timer.

Miss Prunk. Oh yes, hver dag.

Betty.

Og De da, Miss Hipkins?

Miss Hipkins.

8 timer.

Miss Prunk. Hun rider i 8 timer. Derefter steller hun sine hvide mus og sine kanarifugle. (Latter).I 2

Betty.

Men hvordan er det med Dem da, Sørensen? De har ikke været tilbords på 2 dage.

Sørensen

(ruller cigarretter og røger)

Ne, jeg kan sletikke fordrage sådan umådelig masse mad. Det er ligefrem rædsomt med al den mad, ligetrem rædsomt. Ne, må jeg så be om en skive ananas.

Miss Hipkins. Yes, yes, det er ligefrem skræksomt med

alle de skosåler ! Hen til ham. Får en cigarret, som hun tænder ved hans). I thank you.

Miss Prunk. Ved fru Baumblatt, at til sommeren går vi til Norge igjen, miss Hipkins og jeg. Vil De ikke med ?

Baumblatt. Gewiss, da vil jai med. Hvordan går det med de norske bøger, jai har lånet Dem ?

Miss Prunk. Excellently 1 jeg har nu snart læst dem alle. A, hvor jeg længter efter at se igjen den store mesters fødeland! Miss Hipkins læser nu også bra.53

Hun længter også. Vi snakker nu bare norsk, for at øve os.

Miss Hipkins. No, no, jeg går ikke mere til Norge. I thank you for salt fisk and kariols.

Baumblatt

(til BETTY).

Glemmer De ikke theen, frk. Betty? Skal jai hjælpe Dem?

Betty

(blinker til hende).

Nei da, bare vent, jeg har en overraskelse. (Det banker). Herein !

13de scene.

Ulleberg.

(De forrige).

Ulleberg

(lidt anløben, bukker).

Godaften.

Betty. Godaften, og velkommen.

Fru Baumblatt

(skvætter, da hun får se ULLEBERG). Ah ! (Fatter sig). 53

Hun længter også. Vi snakker nu bare norsk, for at øve os.

Miss Hipkins. No, no, jeg går ikke mere til Norge. I thank you for salt fisk and kariols.

Baumblatt

(til BETTY).

Glemmer De ikke theen, frk. Betty? Skal jai hjælpe Dem?

Betty

(blinker til hende).

Nei da, bare vent, jeg har en overraskelse. (Det banker). Herein !

13de scene.

Ulleberg.

(De forrige).

Ulleberg

(lidt anløben, bukker).

Godaften.

Betty. Godaften, og velkommen.

Fru Baumblatt

(skvætter, da hun får se ULLEBERG). Ah ! (Fatter sig).54

Ulleeerg.

Tak skal De ha. Jeg skal hilse fra de andre. De kommer snart . . . (ler), fælt hyggelige fyrer.

Betty.

Skal jeg få lov at præsentere Dem for disse menneskerne . . . (præsenterer).

Ulleberg.

Ja, nu bor jeg her i pensionen hos fru Noah jeg også. Hyggelige folk, ikke noe vrøvl! Reference fru Baumblatt, sa jeg bare. He he . . .

Baumblatt

(ryster på hodet).

Mein Gott, men han er jo en nordmand!

(Smiler).

Ulleberg

(trækker en stol hen til SØRENSEN).

De er dansk?

Sørensen

(bukker lidt).

Jo jeg er. Og De er nordmand ? Jeg har netop læst det sidste værk af Deres store landsmand.

Miss Prunk og Hipkins

(i begeistring).

Oh yes! store landsmand !55

Baumblatt. Ach ja, det sidste verk er doch det bedste.

Ulleberg

(irriteret, reiser sig halvt i stolen).

Omforladelse. Mit navn er Ulleberg. Og jeg er også fra Norge.

Sørensen.

Jeg ber, jeg ber. Jeg troede dog, at De som landsmand . . .

Ulleberg

(sint).

Nei aldeles ikke. Jeg er ikke non landsmand. Sørensen

(bukker og trækker sig forskrækket fra ham). Omforladelse. (Liden pause, damerne hvisker).

Betty.

Men hvor blir der af dem . . . ? Ulleberg

(betragter SØRENSEN med et kritisk blik).

Er De — begavet, De ?

Sørensen

(ser forbauset på ham, smiler overbærende).

Man siger det.56

Ulleberg

(brummer, reiser sig og går med hænderne i bukselommen hen til BETTY, som er optat med at ordne glas på et bord i baggrunden).

De har ikke noe røgeværk, De ? (Man ser betty

byde ham Cigaretter, derpå byder hun ham med en håndbevægelse plads på en stol, sætter sig selv på en anden, hvorpå de samtaler over bordet).

Baumblatt

(er gået hen til SØRENSEN, bøier sig ned mod ham, med dæmpet stemme).

Ach herr Sørensen, De skal ikke bry Dem om ham, jai siger Dem . . . stårt talent, ond ehrlich . . . han har bare sån en onderlich vesen.

Sørensen

(overlegen).

Ne kære frue, hvor kan De tænke ? (Stirrer forelsket på den grønne lampe). Kan De sove uden grøn lampe?

Baumblatt. Hvad mener De ?

Sørensen

(naiv).

Om De kan sove uden grøn lampe? Jeg kan kun sove under grønne lampers dæmpede skin . . .

(Døren rives op, ind stormer PER og ARBERG, temmelig muntre, belæs et med champagneflasker. De marscherer arm i arm og synger.

Vivat Bacchus, Bacchus lebe, Bacchus lebe, Bacchus war ein braver Mann . . . betty og ulleberg spnn-57

ger op og forsyner i en fart alle med glas. ULLEBERG, PER og ARBERG smelder af de på forhånd løste champagnekorker og skjænker i sirømme. Alle har reist sig. BAUMBLATT tar mekanisk sit glas og stirrer på dem uden al forstå. PER og ARBERG er nu avanceret helt hen i forgiunden og synger med løftede glas).

Vivat Bacchus, Bacchus lebe, Bacchus lebe, Bacchus war ein braver Mann, der zuerst der goldnen Rebe, goldnen Rebe süssen Nektar abgewann.

Alle.

Es lebe die Schwarzen, die Blonden, die Braunen, sie leben alle hoch I (De klinker og drikker).

Baumblatt

(sagte til ARBERG).

Jai beder Dem, hvad skal dette betyde ? forklar mai . . .

Arberg

(hviskende).

Sedan kära ... var lugn! (f" hende). Baumblatt

(hurtig hen til PER).

Larsen, vær så god at forklare mai . . .

(Tar ham i armen).

Per.

A deilige Dem, tante, vær ikke sinna da vi var så forfærdelig tørste.58

Baumblatt

(oprørt).

Man betrügt ond belügt mich! (betty har hmtig

hentet guitaren og stukket den i hånden på PER, som pludselig kaster sig på knæ og synger med komisk alvor til guitarakkompagnementet).

(Melodi: Tarataboom).

Se — her ligger Deres Per i støvet for Dem ner så ynkelig han ber nådig vær!

(Alle flokker sig om hende; ARBERG kysser hendes hånd):

Nådig vær!

Baumblatt. Ihç macht mich toll! 1 gjør mig gal!

(På et vink af betty kaster alle sig på knæ, klinker i takt og synger):

Se, her ligger fler og fler i støvet for Dem ner, så ynkelig de ber nådig vær!

Baumblatt

(kan ikke lade være at trække på smilebåndet).

Betty

(hurtig op).

Hurra! Hun smilte! Hun lo! På guldstol med Baumchen! Hurra, vi er jo fribårne mennesker ! (Drikker).59

Per og Arberg

(løfter den modstræbende BAUMBLATT og går omkring med hende. Alle synger):

Vivat Baumchen! Baumchen lebe ! Baumchen lebe! Baumchen lebe hoch!

Ulleberg

(står for sig selv og drikker tæt):

Vivat Bachus! Vivat Bachus!

(Det banker).

Per og Arberg

(slipper den fortumlede BAUMCHEN, som ordner sin kjole i stor forskrækkelse).

Baumblatt. Um Gottes willen! No kommer fruen! No blir her skandale!

Betty

(flot).

Skidt i fruen! Det er mit rum!

(Pigen lukker op for en fremmed Dame, som blir stående i døren med et skøieragtigt udtryk i ansigtet. Søger med blikket i kredsen).

Ich bitte um Entschuldigung, ich suche hr. Arberg!

Per

(går omkring såre fornøjet, nikker og gnider hænderne, mens han iagttager BETTY skarpt).6o

Arberg

(forfærdet).

Donnerwetter! (i fortvilet forvirring til per): Du! Hvad skal det her betyda ?!

Per.

Kan ikke for det, kom til at nævne adressen. Damen

(smilende).

Das Pfand ist frei, der Vogel ist geflogen.

Baumblatt. Hvad siger hun ? Pantet er frit . . . fuglen er fløiet. . . pantet . . . ah! Bedrager ! (Styrter

ind på sit værelse med lommetørklædet for ørnene).

Arberg.

Jag kommer ! (River damen med sig og flygter).

Betty

(med begge hænder forvirret om sit hode).

Pantet . . . manuskript . . . dame . . . (Står

ganske som forstenet, PER betragter hende veltilfreds).

Miss Prunk

(knytter næven efter ARBERG).

Jeg gjør proces. (Ud, fulgt af miss hipkins).61

Sørensen.

Donnerwetter! dramaet i Noahs Ark, motiv for en operette ! (Skyndsomt ud).

Ulleberg

(ser efter ARBERG beundrende). Fan til fyr den svensken ? (Pludselig). Jeg vil sgu være med ! (Ramler på dør, råbende). Pst! vent lidt De! (BETTY og PER står begge som før).

Betty.

Per!

Per.

Ja.

Betty

(ligesom ryster af sig noget ubehageligt).

Fri en gang til, så blir det hundrede! Per

(på knæ).

A Betty!